

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Mozaïek te MAASMECHELEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 107631

Instelling Vrije Basisschool - Mozaïek

Directeur Bert PAULISSEN en Inge BODE

Adres Parklaan 3 - 3630 MAASMECHELEN

Telefoon 089-76.34.99

Fax 089-76.58.08

E-mail directie@mozaiekmm.be

Website www.mozaiekmm.be

Bestuur van de instelling K.B.O. Maasmechelen-Zuid

Adres Parklaan 3 - 3630 MAASMECHELEN

Scholengemeenschap KBM-Z

Adres Parklaan 3 - 3630 MAASMECHELEN

CLB Vrij CLB Maasland

Adres Deken Bernardstraat 4 - 3630 MAASMECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 28/01/2013, 29/01/2013, 31/01/2013

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 31-01-2013

Datum bespreking verslag met de instelling 19-02-2013

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Hilde Vanderlocht

Teamleden Ludo Coenen

Deskundige(n) behorend tot de nihil

administratie

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	13
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Begeleiding.....	18
4.1.1 Leerbegeleiding	18
4.2 Evaluatie.....	19
4.2.1 Evaluatiepraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	23
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	23
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool Mozaïek, die in het centrum van de grensgemeente Maasmechelen ligt, telt negen groepen in de kleuterafdeling en zestien in de lagere afdeling. De instroom van Nederlandse kinderen stijgt omdat steeds meer gezinnen van over de grens bewust kiezen voor het Vlaamse onderwijsstelsel. Twee deeltijdse directeurs sturen de school aan. De administratief directeur neemt tevens de coördinatie van de scholengemeenschap voor zijn rekening. De pedagogisch directeur vult haar functie aan met de coördinatie van de zorg binnen de school en de scholengemeenschap. Een duidelijke taakverdeling en de onderwijskundige ondersteuning door het kern- en zorgteam versterken het algemene beleid. Het welbevinden van ieder kind is een belangrijk streefdoel binnen de school- en klaswerking en het uitgangspunt voor een brede ontwikkeling.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling voor wiskundige initiatie en muzische vorming, en de resultaatsverplichting van de lagere afdeling voor dezelfde leergebieden. Daarnaast onderzocht ze ook het respecteren van de onderwijswetgeving, de kwaliteit van de leerbegeleiding, de evaluatiepraktijk van de leerlingen en het algemeen beleid van de school.

De kleuterafdeling slaagt erin de ontwikkelingsdoelen voldoende na te streven. Kleuters krijgen uitdagende en ruime ontwikkelingskansen die een evenwichtig en volledig aanbod voor wiskundige initiatie en muzische vorming garanderen. Het veelvuldige overleg binnen de afdeling en de schooleigen afspraken en planningen bevorderen de goede opbouw en de onderlinge samenhang van het onderwijsaanbod in de verschillende leeftijdsgroepen. Voor het leergebied wiskundige initiatie gaan de leraren van de hoogste kleutergroepen na of de verschillende domeinen en de leerplandoelen via de thematische activiteiten voldoende aan bod komen. Voor het leergebied muzische vorming is dit vooralsnog geen schoolkenmerk. In de kleuterafdeling is een muzisch klimaat een constante tijdens het dagverloop. Kleuters worden uitgedaagd om het rijke aanbod muzisch te ontdekken en naar hartenlust te exploreren en te experimenteren.

In beide afdelingen zijn de kinderen actief binnen de verschillende domeinen van muzische vorming. Dat blijkt uit de klasobservaties, de leerlingenwerken, het beeldmateriaal, de planning van muzische activiteiten en de uitwerking van klas- en schoolprojecten waarbij kinderen aangesproken worden op hun expressieve en creatieve talenten. De klassen en de school stralen tijdens de doorlichting een muzische sfeer uit. Bewust inspelen op interesses en verschillen tussen leerlingen gebeurt voor dit leergebied beperkt en de evaluatie- en rapporteringspraktijk heeft nog heel wat groeipotentieel. Enkele jaren geleden werd het leerplan muzische vorming geïntroduceerd voor alle teamleden. De teamgerichte navormingen hebben echter niet geleid tot transparante schoolafspraken en een sluitend systeem om een leerplangericht en gradueel opgebouwd aanbod te realiseren. De domeinen bewegingsexpressie en media krijgen minder expliciete aandacht en onderwijstijd toebedeeld. Binnen het domein beeld overheerst in beide afdelingen een modelmatige aanpak van het muzisch proces. Professionaliseringsinitiatieven, de instroom van nieuwe leerkrachten en de samenwerking met externen zoals de gemeentelijke academie hebben een competentieversterkend effect op het muzisch onderwijs. Bronnenmateriaal waaruit leerkrachten ook inspiratie kunnen putten, is echter nagenoeg niet beschikbaar.

Voor wiskunde werkt ook de lagere afdeling doelgericht. Het onderwijsleerpakket dat ze voor dit leergebied gebruikt, helpt daar natuurlijk bij. De voorgeschreven jaarplanning wordt in ieder leerjaar vrij strikt gevolgd en ondersteunt in sterke mate de graduele opbouw, de volledigheid van het aanbod en het evenwicht tussen de verschillende domeinen. Er gaat voldoende aandacht naar probleemstellend onderwijs, naar actief en interactief leren, naar binnenklasdifferentiatie en naar de opvolging van de wiskundige competenties.

Wat de evaluatiepraktijk betreft, kan de school nog sterker optreden als eerste verantwoordelijke voor de eigen kwaliteit en waken over een continue ontwikkelingsdynamiek. Zeker voor de leergebieden waarvoor geen richtinggevend leerpakket beschikbaar is. Voor deze leergebieden en voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen is de evaluatiepraktijk te weinig afgestemd op relevante leerplandoelen en voorgeschreven streefdoelen. De inhoudelijke invulling ervan wordt immers overgelaten aan de deskundigheid van de leerkrachten, hetgeen leidt tot kwaliteitsverschillen. Tijdens het paralleloverleg komen concrete vragen over het evalueren en rapporteren wel ter sprake en leren de leerkrachten van elkaar.

De kwaliteit van de leerbegeleiding wordt echter wel regelmatig onder de loep genomen en bijgestuurd. Dat maakt dat deze op school-, leraar- en leerlingniveau degelijk is uitgebouwd om het aanbod en de aanpak af te stemmen op de cognitieve, de motorische of de sociale noden van de leerlingen. De beeldvorming, de concrete zorgacties en de evaluaties tonen dat aan. Op cognitief vlak komt de leerbegeleiding voor wiskunde en de technische aspecten van Nederlands het sterkst aan bod. Vanuit het gelijkeonderwijskansenbeleid groeien initiatieven om ook op socio-emotioneel vlak kinderen op te volgen en te begeleiden en om preventief te werken. De aandacht voor school- en klasregels bevorderen een veilig en gestructureerd leer- en leefklimaat. De leerkrachten worden ondersteund om kinderen met extra zorg planmatig en doordacht te begeleiden. Hiertoe leren zij werken met een individueel handelingsplan.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat de directeurs streven naar een goede samenwerking, naar een gedeeld leiderschap en naar een democratisch en participatief schoolbeleid. Met het oog op continue schoolontwikkeling kent het bewust en doordacht werken aan kwaliteitszorg nog groeikansen. Deze uitdaging zal het team van de Mozaïek niet uit de weg gaan want hun verantwoordelijkheidsgevoel, inzet en deskundigheid zijn groot. Beide afdelingen verdienen het volle vertrouwen van de inspectie en een gunstig eindadvies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. De kleuters krijgen veel kansen om binnen een krachtige en gestructureerde leeromgeving wiskundige kennis, inzichten en vaardigheden op te doen. Er is aandacht voor een geïntegreerd, breed en leerplangericht aanbod, voor doelgerichte observaties en voor de ondersteuning van kleuters bij wie de wiskundige ontwikkeling moeizaam verloopt of vertraagt.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. Een rijke en doordachte uitwerking van de thema's illustreert de aandacht voor een brede waaier aan activiteiten binnen de diverse muzische domeinen. De ruime klaslokalen zijn doordacht en kindvriendelijk ingericht en er is voldoende (thematisch) materiaal opdat kleuters kunnen exploreren en experimenteren. Ze krijgen kansen om creatief te zijn en zich muzisch te uiten tijdens klas- en schoolactiviteiten. De leraren stimuleren de kleuters om planmatig te werken, zelfstandig te zijn, te beschouwen en te leren van elkaar.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerkrachten baseren zich op een koepel eigen instrument als referentiekader bij het nastreven van de ontwikkelingsdoelen. Binnen een belangstellingscentrum of thema bepalen de leerkrachten activiteiten, die ze vervolgens linken aan dominante ontwikkelingsaspecten uit dit referentiekader. Ze concretiseren deze met tussenstappen die passen bij het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Het gebruik van het referentiekader ondersteunt een gradueel en continu opgebouwd onderwijsleeraanbod.

De leerplannen worden, met behulp van een recent ingevoerd digitaal zoekstelsel, als bijkomend referentiekader geraadpleegd. Vanaf de vierjarige kleuters gaan de leerkrachten gericht na of en in welke mate de leerplandoelen wiskundige initiatie in hun groep aan bod komen. Voor het leergebied muzische vorming gaan de meeste teamleden dit minder expliciet na.

De leraren brengen in kaart welke ontwikkelingsaspecten en/of leerplandoelen via het aanbod in de vaste hoeken en tijdens weerkerende momenten nagestreefd worden. Dit gebeurt via de hoeken- en ontmoetingsfiches die in overleg zijn opgesteld en waarbij het team aandacht heeft voor gradatie en onderlinge afstemming. Taken en opdrachten nemen in moeilijkheidsgraad toe naarmate de kleuters vorderen. Ook het ontwikkelingsmateriaal en observaties zijn afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de groep.

De meeste thema's volgen de jaarkring; sommige thema's hebben een meer uitgesproken link met het leergebied muzische vorming en in het bijzonder met de wereld van de kunst. De parallelleren overleggen over de concrete uitwerking van de thema's. Over de inhoudelijke invulling van jaarlijks terugkerende thema's in de verschillende leeftijdsgroepen, maakte het team minder formele schoolafspraken. Vanuit informeel overleg hebben zij wel in grote lijnen zicht op het aanbod en de activiteiten in de andere leeftijdsgroepen.

De thematische benadering bevordert de horizontale samenhang tussen de leergebieden en domeinen. Bij de keuze van de thema's of de inhoudelijke invulling ervan, hebben de teamleden aandacht voor de interesses en de leefwereld van de kleuters. De algemene uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en van goed kleuteronderwijs zijn in de klaspraktijk duidelijk herkenbaar. Dit verklaart de hoge betrokkenheid die tijdens de klasobservaties bij de kleuters is waargenomen.

Doorheen de dagelijkse werking leggen de leerkrachten zinvolle wiskundige en muzische accenten. Naast het intuïtief en geïntegreerd benaderen van deze leergebieden plannen de leraren ook doelgerichte wiskundige en muzische activiteiten en een hoekenaanbod dat het gebruik van wiskundetaal en de creativiteit stimuleert. Meerdere hoeken, allerlei materiaal en gezelschapsspelen stimuleren het tellen, vergelijken, meten, ordenen of het rollenspel. Het beschikbaar stellen van (thematisch) verkleedmateriaal ondersteunt het inlevingsproces.

Binnen ieder thema is er in alle groepen expliciete aandacht voor een doordachte hoekenverrijking om de vooropgestelde leerdoelen te bereiken, om de betrokkenheid van kleuters te verhogen en om hun fantasie te prikkelen.

Muzische creaties fleuren de gangen en de klaslokalen op; de school ademt een muzische sfeer. Binnen het domein beeld komt het modelmatig werken nog vaak voor ten koste van creativiteit en vrije vormgeving.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De school schenkt veel aandacht aan leef- en gedragsregels, ook op klasniveau, om tot een ordelijk en veilig leef- en leerklimaat te komen zodat kleuters zich ook muzisch durven en kunnen uiten.

De leergebieden muzische vorming en wiskundige initiatie krijgen voldoende onderwijstijd toebedeeld bij de uitwerking van de thema's. Een doordachte klasorganisatie en de stimulerende onderwijsstijl ondersteunen in belangrijke mate het nastreven van de vooropgestelde leerdoelen. Geleide activiteiten in grote of kleine groep en vrij spel wisselen elkaar af.

Vanuit duidelijke afspraken en geregeld informeel en structureel overleg worden de klasinrichting en de onderwijsorganisatie doelgericht vorm gegeven. Kalenders, pictogrammen, het keuzebord, contractwerk, stappenplannen en de open rekken brengen structuur in tijd en ruimte en stimuleren de zelfstandigheid van de kleuters. Het team heeft aandacht voor gradatie in de zelfsturing.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De ruime klaslokalen bieden een eigentijdse en gezellige aanblik en de inrichting focust op het creëren van een gestructureerde en uitnodigende leef- en leeromgeving, aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Het brede gamma aan ontwikkelingsmateriaal en de verrijking van de hoeken in het kader van het lopende thema nodigen uit tot actief en handelend leren.

Sommige leraren bieden computerprogramma's aan waarmee de kleuters bijkomend gerichte oefenkansen voor wiskundige initiatie krijgen. De computerhoek, maar ook de luisterhoek of luisterspelen ondersteunen het nastreven van de doelen voor het domein media.

Voor muzische vorming is er weinig bronnenmateriaal beschikbaar waaruit de leerkrachten inspiratie kunnen putten. Voor wiskundige initiatie beschikken de leerkrachten van de oudste kleuters wel over een onderwijsleerpakket.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Kindvolgsysteem

De leerkrachten gaan via doelgerichte observaties en enkele tests na of en in welke mate de kleuters de gestelde doelen voor wiskundige initiatie bereiken. Zij noteren de belangrijkste bevindingen op overzichtelijke klaslijsten en in het digitale kinddossier. Deze informatie is gericht op bijsturing van het onderwijsaanbod of op de ondersteuning van de leerling of de klasgroep. De observaties worden voor wiskundige initiatie meer en meer afgestemd op relevante leeftijdsgebonden leerplandoelen.

De instrumenten die de school hanteert om de ontwikkeling van kleuters op te volgen, bevatten in mindere mate elementen om de effecten van muzische vorming in kaart te brengen. Bij de gerichte observaties is er wel aandacht voor het opvolgen (van de beheersing) van bepaalde technieken zoals knippen en kleuren.

Rapporteringspraktijk
Interne / externe communicatie

Bij de aanvang van het schooljaar worden ouders tijdens een infoavond geïnformeerd over de klaswerking en over het klasaanbod. Stilaan groeit, op vraag van de ouders, de aandacht van het team om op een meer systematische en gestructureerde wijze met alle ouders in gesprek te gaan over de individuele ontwikkeling van hun kind. De school communiceert vooral mondeling over observatie- of testgegevens.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Op basis van overgangs- en andere gesprekken, de informatie in het kindvolgsysteem en occasionele en gerichte observaties kunnen leerkrachten zich een beeld vormen van de kleuters. Alle leerkrachten nemen hun verantwoordelijkheid om elke kleuter goed op te volgen en de nodige zorg te bieden.

Leerkrachten houden rekening met de verschillen tussen de kleuters en differentiëren, vooral voor wiskundige initiatie.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Het schoolteam levert waardevolle inspanningen om de interne expertise en de ondersteuning door de pedagogische begeleiding te benutten. Veelvuldig formeel en informeel overleg draagt hiertoe bij en leidt tot bijsturing van de eigen praktijk. De aandacht voor het hospiteren als middel om de interne deskundigheid te benutten, groeit.

De school investeerde in teamgerichte deskundigheidsbevordering voor wiskundige initiatie. Uit de onderwijspraktijk blijkt dat deze nascholingen hun effect hebben: het leerplan werd verkend, wiskundetaal in de hoeken kreeg extra aandacht en een digitaal zoekstelsel werd ingevoerd om meer leerplangericht te werken. Bovendien kreeg bij de oudste kleuters contractwerk extra aandacht. Voor muzische vorming hebben de teamgerichte nascholingen in mindere mate geleid tot het vooropstellen van duidelijke schoolafspraken die het leerplangericht werken bevorderen.

Kwaliteitszorg

Er zijn weinig outputgegevens die de effecten van wiskundige initiatie of muzische vorming op groeps- of op afdelingsniveau in beeld brengen. De zelfevaluatie vertrekt in hoofdzaak vanuit intuïtieve bevindingen van teamleden. Resultaten in de aanvangsklas van de lagere afdeling worden vooral informeel uitgewisseld met de leerkrachten van de vijfjarige kleuters om na te gaan of kinderen evolueren en presteren zoals verwacht.

Het team bewaakt de volledigheid van het onderwijsaanbod op klas- en afdelingsniveau minder systematisch vanuit de leerplannen muzische vorming. Bijsturing van het aanbod is vooral ingegeven vanuit de schoolprioriteit om op groepsniveau de totaliteit van de leerplandoelen voor wiskundige initiatie na te streven.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het aanbod bestrijkt de verschillende leerdomeinen met de nodige aandacht voor continuïteit en gradatie. De teamleden schenken veel aandacht aan een goede didactische lesopbouw en aan actief leren. Bovendien volgt de school de wiskundige ontwikkeling van de leerlingen systematisch en breed op. De evaluatiepraktijk is gericht op doelgerichte leerbegeleiding en soms ook op de bijsturing van de onderwijsaanpak.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het recent ingevoerde onderwijsleerpakket is voor de leerkrachten bepalend om een evenwichtig en samenhangend aanbod voor de verschillende domeinen van wiskunde te concretiseren. Het team vertrouwt erop dat het pakket beantwoordt aan de leerplandoelen. Het leerplan zelf heeft een beperkte betekenis als werkmiddel. Sommige teamleden raadplegen het leerplan om na te gaan of bepaalde leerinhouden uit het onderwijsleerpakket al dan niet tot de basisleerstof behoren.

Uit observaties blijkt dat de teamleden veel aandacht schenken aan een goede didactische lesopbouw. Handelingen, levensechte contexten, wiskundige problemen en visualisaties begeleiden de leerlingen van een concreet naar een schematisch en uiteindelijk abstract denkniveau. De leerlingen krijgen veel kansen om samen te werken, te verwoorden en te leren van elkaar.

Het bewerken van samenhang met andere leergebieden is geen uitgangspunt. Het gebeurt, maar occasioneel en leerkrachtafhankelijk. Wat de integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' betreft, vertrouwen de leerkrachten op het onderwijsleerpakket en een stappenplan voor de aanpak van probleemsituaties of opdrachten. Een onthoudboekje met de kernleerstof ondersteunt de leerlingen bij het zelfstandig werk thuis en in de klas en bij de toetsvoorbereiding. Ook ICT (informatie- en communicatietechnologie) wordt passend ingezet om de instructie visueel te ondersteunen of bij individuele inoefening of verwerking.

Onderwijsorganisatie De school voorziet voldoende onderwijstijd voor het leergebied. Extra inoefenmomenten plannen de leraren in het hoeken- of het contractwerk.

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

Uit de klasobservaties blijkt dat de leerkrachten inspanningen leveren om aan te sluiten bij wat leerlingen al kennen en wat hen boeit. De digitale borden worden hierbij passend ingezet. Klassikale instructies en zelfstandig werk, individueel of in kleine groep, wisselen elkaar af. Soms wordt ook klasdoorbrekend gewerkt, in hoofdzaak tussen de parallelgroepen.

Materieel beheer

*Uitrusting
Leermiddelen*

Het team beschikt over voldoende materiaal en leermiddelen die vanuit het leerplan voorgeschreven zijn. Ondersteunende wandplaten, een digitale en/of analoge klasklok, wiskundig reken- en spelmateriaal en stappenplannen voor het aanpakken van (wiskunde)problemen maken deel uit van het klasbeeld. Ook het gebruik van ICT als ondersteunend hulpmiddel groeit.

Evaluatie

*Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem*

Om een accuraat zicht te hebben op verworven kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes voor de verschillende domeinen, evalueren de leerkrachten de leerlingen aan de hand van de genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem en de formatieve en summatieve methodegebonden toetsen. Ook de deelname aan de toetsen van de eigen onderwijskoepel door de leerlingen van het vierde en zesde leerjaar leveren outputgegevens op.

Voor leerlingen met specifieke noden past de leerkracht de wijze waarop de betrokken leerling de toets moet afleggen, soms aan. Dit gebeurt steeds in overleg met de leerling en de ouders. De leerkrachten hebben de mogelijkheid om dit te vermelden op het rapport.

Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie*

De school informeert de ouders vier keer per schooljaar over de leervorderingen en over de leef- en leerhouding van hun kind. Het rapport geeft voor een aantal (deel)domeinen de bereikte toetsresultaten weer via cijfers. De toetsen gaan ter inzage mee naar huis. Tweemaal per jaar creëren de structurele oudercontacten bijkomend kansen tot overleg en informatie-uitwisseling over de brede ontwikkeling van het kind.

Begeleiding De beeldvorming ontstaat voornamelijk op basis van de overgangsgesprekken en de informatie in het leerlingvolgsysteem. In het digitale kinddossier worden aandachtspunten en noden van leerlingen systematisch geïnventariseerd en opgevolgd.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Aangestuurd door de methode, maar ook vanuit eigen professionaliteit integreren de leraren werkvormen die de zelfstandigheid bevorderen en ruimte creëren om te differentiëren. Hoeken- en contractwerk zijn hiervoor exemplarisch. De meeste leraren hebben na een klassikale instructie aandacht voor een gedifferentieerde inoefening en verwerking. Voor leerlingen met een grotere leerachterstand wordt soms curriculumdifferentiatie toegepast. Zij stromen na het vijfde leerjaar veelal door naar het eerste leerjaar B van het secundair onderwijs.

Voor leerlingen met hardnekkige rekenproblemen en rekenstoornissen voorziet de school compenserende, dispenserende en motiverende maatregelen en/of doet zij een beroep op externe deskundigen. Voor leerlingen met een leervoorsprong tracht de leerkracht een meer uitdagend aanbod te voorzien.

Professionalisering Naar de deskundigheidsbevordering ten aanzien van het leergebied wiskunde gaat, zowel op team- als op individueel niveau, gerichte aandacht. Formeel en informeel overleg tussen teamleden draagt hier eveneens toe bij en leidt soms tot bijsturing van de eigen praktijk.

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Kwaliteitszorg Soms leiden bevindingen op basis van de leerlingenresultaten tot bijstellingen op schoolniveau. Meer aandacht voor meten en metend rekenen met een klemtoon op handelen en verwoorden en afspraken in verband met de vaste referentiematen zijn hiervan voorbeelden. Een tussentijdse reflectie over het nieuwe onderwijsleerpakket, zodat leerkrachten van elkaar weten welke aanpassingen doorgevoerd werden of wenselijk zijn, was nog niet aan de orde.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. Dat de leerlingen muzisch actief zijn binnen de verschillende domeinen, blijkt vooral uit de klasobservaties, de dagplanningen, de klas- en schoolprojecten, de leerlingenwerken en het digitale portfolio. Kinderen worden meer en meer aangesproken op hun expressieve en creatieve talenten. De samenwerking met externen, de instroom van jonge leerkrachten en de individu- en teamgerichte navormingen geven nieuwe impulsen aan het muzisch onderwijzen en aan de verkenning van het leerplan.

Curriculum Klasagenda's, projectuitwerkingen en observaties tonen aan dat de verschillende muzische domeinen aan bod komen en dat de meeste leerkrachten aandacht schenken aan de uitgangspunten/de visie van het leerplan. Sommige domeinen zoals beeld en muziek krijgen meer structurele onderwijstijd toebedeeld. De aandacht voor bewegingsexpressie en media is minder uitgesproken. Sommige leerkrachten gaan er ten onrechte van uit dat het deelleerplan bewegingsexpressie gerealiseerd wordt door de bijzondere leermeesters lichamelijke opvoeding. Drama en muzisch taalgebruik krijgen vooral kleur via het onderwijsleerpakket Nederlands.

Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De invulling van de domeinen en de kwaliteit van de muzische lessen is leerkrachtafhankelijk. Binnen het domein beeld overheerst een modelmatige aanpak vanuit een productgerichte benadering van het muzisch proces. De

kinderen krijgen beperkt kansen om zelf te bepalen wat ze zullen maken in verband met een onderwerp en welk materiaal of welke techniek ze verkiezen. Vrije vormgeving komt in mindere mate voor. Dit spoort niet met de uitgangspunten van het leerplan waarvoor beschouwen en creativiteit de pijlers zijn. Sommige leerkrachten verenigen het domein muziek tot het aanleren van een lied.

De leerkrachten toetsen hun aanbod niet systematisch af aan de te bereiken leerplandoelen voor hun leerjaar. Omdat er geen schoolafspraken zijn om dit gelijkgericht aan te pakken, hanteren de leerkrachten verschillende planningsdocumenten die niet altijd functioneel zijn. Sommige teamleden stellen een jaarplan op, andere noteren eindtermen of leerplandoelen bij de lesactiviteit of het muzische project, nog andere enkel eigen doelen. De terminologie die leerkrachten hanteren voor de leerdomeinen is niet uniform en verouderd.

Om over de leerjaren heen overlap of lacunes in de muzische vorming te voorkomen, maar ook om de continuïteit en de gradatie daarin te bewaken, vertrouwen de leerkrachten op hun deskundigheid, ervaring en toevallige, informele uitwisseling met collega's. Ze hebben een beperkt zicht op het aanbod in de voorgaande of volgende klasgroepen. Geformaliseerde afspraken in bijvoorbeeld leerlijnen zijn er nauwelijks.

De beschouwende fase met gerichte waarnemingsvragen en met kansen om kunstzinnige impressies op te doen, krijgt meer en meer aandacht als uitgangspunt van het creatieve proces. De leerkrachten benutten hiertoe geregeld het digibord of de muzische competenties van leerlingen en externen. Jaarlijks brengen de kinderen ook één of meerdere bezoeken aan een theater- of kunstvoorstelling.

Bij de uitwerking van klas- of schoolprojecten en festiviteiten krijgen de verschillende muzische domeinen vaak doelgerichte aandacht en een degelijke en rijke uitwerking. De meeste teamleden hebben oog voor de samenhang van muzische vorming met de leergebieden wereldoriëntatie en/of Nederlands.

Uit klasobservaties blijkt dat de leerlingen actief mogen zijn en dat de werkvormen interactie en groepsverbondenheid bevorderen. Hierdoor krijgen de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden op een geïntegreerde manier aandacht. Samenwerken en positief kritisch zijn krijgen kansen binnen een veilig pedagogisch klimaat.

De creaties van de kinderen fleuren de klassen en de gangen op. Tijdens feestactiviteiten krijgen de kinderen kansen om zich muzisch te tonen. Muzische activiteiten worden eveneens benut om kinderen te laten kennismaken met andere culturen en diversiteit.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De school schenkt veel aandacht aan leef- en gedragsregels, ook op klasniveau, om tot een ordelijk en veilig leef- en leerklimaat te komen zodat kinderen zich ook muzisch durven uiten.

De meeste leraren bieden gemiddeld drie lestijden muzische vorming aan. Deze worden in hoofdzaak gereserveerd voor 'knutselen, voordragen en zingen'. Activiteiten in het kader van bewegingsexpressie, media of drama komen in de meeste klassen minder doelgericht, maar veeleer impliciet en geïntegreerd in andere leergebieden of tijdens tussendoortjes aan bod. In sommige groepen is er tijdens hoeken- of contractwerk ook ruimte voor muzische opdrachten of uitdagingen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over het nodige didactisch materiaal om te beantwoorden aan het leerplan.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief

De leerlingenevaluatie is weinig transparant en niet representatief voor de controle op het bereiken van de eindtermen of de leerplandoelstellingen. De domeinen beeld en muziek krijgen twee- soms viermaal per schooljaar een cijferbeoordeling op het rapport, de andere domeinen komen er niet op voor. De leerlingen krijgen in de meeste klassen weinig toelichting over de evaluatiecriteria. Schoolafspraken die de gelijkgerichtheid ondersteunen en die het breed evalueren stimuleren, ontbreken. Observaties op basis van leerplandoelen zijn uiterst zeldzaam.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming

Er is weinig informatie over de vorderingen van de leerlingen voor dit leergebied, tenzij de rapportcijfers voor beeld en muziek. Leerkrachten vormen zich een beeld van de beginsituatie van hun groep en van de individuele leerlingen via informele gesprekken, via de leerlingenwerken geëxposeerd in de klassen en gangen en de indrukken die ze opdoen op de schoolwebsite of tijdens schoolfestiviteiten. Ze zijn veelal op de hoogte van de specifieke muzische talenten van kinderen en bieden hen podiumkansen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Naar de deskundigheidsbevordering ten aanzien van het leergebied muzische vorming gaat, zowel op team- als op individueel niveau, gerichte aandacht. De samenwerking met de gemeentelijke kunstacademie en de instroom van jonge leerkrachten of stagiairs geeft eveneens nieuwe impulsen aan het muzisch onderwijzen. Teamgerichte professionalisering is echter niet altijd gevat in een pad dat voor aspecten van muzische vorming van vernieuwing tot routine leidt.

Er is weinig bronnenmateriaal beschikbaar om leerkrachten inspiratie te bieden voor een eigentijdse en doelgerichte invulling van de verschillende muzische domeinen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school ontwikkelde structuren en procedures die bijdragen tot een kwalitatieve ondersteuning van de leerbegeleiding, die mede daardoor doelgericht verloopt. Tevens werkt het team aan een schoolcultuur om breder naar kinderen te kijken en te vertrekken vanuit het positieve. Het schoolwerkplan verduidelijkt voor alle betrokkenen welke maatregelen de school vanuit het zorgcontinuüm neemt voor alle leerlingen en voor de leerlingen met specifieke noden.

De beleidsaansturing gebeurt door de kerngroep zorg die bestaat uit twee voltijdse zorgcoördinatoren, een voor elke afdeling, en de pedagogisch directeur. Zij werken op school-, leerkracht- en leerlingniveau en sturen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid (GOK) doelgericht aan, ondersteunen de teamleden en volgen afspraken op. Voor de klasinterne ondersteuning kunnen beide afdelingen eveneens een beroep doen op een ambulante leerkracht. De inzet van de ondersteunende leerkrachten gebeurt doordacht, flexibel en in overleg met alle teamleden.

De aandacht voor welbevinden, betrokkenheid en talenten van kinderen vormt het uitgangspunt van de leerbegeleiding. De school schenkt veel aandacht aan het bevorderen van gewenst gedrag en streeft een gestructureerd leef- en leerklimaat na om socio-emotionele problemen te voorkomen. Tweemaal per jaar polsen de leerkrachten naar het emotionele welzijn van de leerlingen en naar hun betrokkenheid. Deze gegevens worden niet systematisch verwerkt op schoolniveau noch vergeleken met een externe referentie.

Het zorgteam investeert op school- en leerkrachtniveau in de invoering van handelingsgericht werken vanuit een zorgcontinuüm. De zorgcoördinatoren ondersteunen de leerkrachten om alle stappen in het proces van handelingsgericht werken systematisch te doorlopen. Voor de meeste leerkrachten staat het handelingsgericht werken nog aan het begin van een ontwikkelingsproces.

De zorgcoördinatoren zijn het eerste aanspreekpunt voor de ouders van de zorgleerlingen en zij coördineren eveneens het contact en de samenwerking met het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding). Zij investeren samen met de klasleerkrachten in een goede communicatie en betrokkenheid met de ouders, in het bijzonder op het vlak van zorg. De uitbouw van een goede samenwerking met en informatiedoorstroming naar de externe zorgondersteuners wordt evenmin uit het oog verloren.

De klasleerkrachten nemen hun taak als eerstelijnsverantwoordelijke voor de leerbegeleiding ter harte. Ook de bijzondere leermeesters lichamelijke opvoeding schenken tijdens de bewegingsactiviteiten aandacht aan een aanbod of een aanpak op maat. De 'klasspiegels' bieden een functioneel overzicht van de noden op klas- en schoolniveau en de acties die hiertoe ondernomen worden.

Personeelsleden krijgen kansen om op team- of op individueel niveau hun deskundigheid ten aanzien van de leerbegeleiding te vergroten. De school wordt hierbij ondersteund door initiatieven op het niveau van de scholengemeenschap maar ook door externe deskundigen zoals de CLB-medewerkers en de gon-begeleiders (geïntegreerd onderwijs). Diverse nascholingen ondersteunen de leerkrachten om professioneel om te gaan met conflicten, weerstand en moeilijk gedrag.

De organisatie van enkele klasdoorbrekende activiteiten ondersteunt de vertrouwdsheid van de vijfjarige kleuters met het eerste leerjaar. Over een beperkt aantal aspecten zijn afspraken gemaakt die de overgang naar de lagere afdeling ondersteunen. De inhoudelijke afstemming tussen beide afdelingen en het hospiteren bij elkaar zijn nog geen schoolkenmerk. De leerkrachten van het eerste leerjaar hebben een beperkt zicht op het muzische aanbod in de kleuterafdeling en de leerkrachten van de oudste kleuters op de aanpak van het wiskundeonderwijs in de lagere afdeling.

De school volgt de resultaten van de schoolverlaters in het vervolgonderwijs op onder meer via een overgangsgesprek eind oktober. De samenwerking met het secundair onderwijs behelst zowel de onderwijsinhoudelijke afstemming als de vraaggestuurde informatie-uitwisseling over de (zorg)leerlingen. De doorstroming van de leerbegeleiding naar het secundair onderwijs is in mindere mate structureel uitgewerkt.

Zowel tijdens de vergaderingen van het zorgteam als tijdens (multidisciplinaire) overlegmomenten en personeelsvergaderingen komen aspecten van de leerbegeleiding aan bod. De school onderzoekt regelmatig de kwaliteit van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid en betreft hierbij alle teamleden. De school staat ook open voor vormen van externe evaluatie of feedback. Vanuit deze evaluaties grijpt het beleid kansen aan voor doelgerichte ontwikkeling en bijsturing. Hoewel dataverwerking op schoolniveau en over een langere termijn beschouwd, de zelfevaluatie van de leerbegeleiding kan objectiveren, is dit in mindere mate een uitgangspunt.

Het team geeft aan dat 'zorg' de voorbije jaren gegroeid is tot een sterk punt van de schoolwerking. Terecht, want de school heeft hierin een te waarderen traject afgelegd. Uit leerlingdossiers, verslagen van diverse overlegmomenten en beleidsplannen blijkt dat het team acties onderneemt om op school-, leerkracht- en leerlingniveau tot een steeds betere zorgwerking te komen.

Het netwerk zorg op niveau van de scholengemeenschap dat door de pedagogisch directeur wordt aangestuurd en waaraan de zorgcoördinatoren participeren, is inspirerend voor vernieuwingen en voor het leren van elkaar.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid.

Motivering

De school wil breed kijken naar de ontwikkeling van kinderen. In de kleuterafdeling gebeurt dit in hoofdzaak via doelgerichte observaties en de periodieke screenings van het procesgericht kindvolgsysteem die de verschillende ontwikkelingsaspecten bestrijken. Vanaf de vierjarige kleuters worden deze aangevuld met een aantal genormeerde testen die ondersteunend zijn voor de beeldvorming. De teamleden beschikken over diagnostische kijkwijzers om, indien nodig, een beter zicht te krijgen op de noden van zorgkleuters.

In de lagere afdeling is de doelgerichtheid van de evaluatiepraktijk sterk gerelateerd aan en wisselend per leergebied. Voor de leergebieden waarvoor een onderwijsleerpakket voorhanden is, dienen de evaluaties van dit pakket als houvast. Leerkrachten vertrouwen erop dat er voldoende congruentie is tussen deze evaluaties en de leerplandoelen. Naast de methodegebonden toetsen gebruiken de leerkrachten eveneens de genormeerde testen van het leerlingvolgsysteem om de evolutie van de leerlingen voor wiskunde en de technische aspecten van Nederlands systematisch op te volgen. Met foutenanalyses gaan de leerkrachten na waar er eventuele problemen zijn. Ook welbevinden en betrokkenheid krijgen de nodige aandacht.

Op schoolniveau ontbreekt een uitgeklaarde visie, aansturing, ondersteuning en opvolging voor de evaluatie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen en de leergebieden waarvoor geen onderwijsleerpakket beschikbaar is. Dit zorgt voor verscheidenheid en kwaliteitsverschillen en maakt dat de evaluatiepraktijk veel minder is afgestemd op de minimale streefdoelen en de leerplandoelen. De evaluatie van aspecten van 'leren leren' wordt deels aangestuurd door de pakketten en deels door het leerlingenrapport dat verwijst naar een vijftal attitudes.

In de lagere afdeling worden een aantal vaardigheden en attitudes voor lichamelijke opvoeding systematisch en breed geobserveerd, geëvalueerd en in een puntenscore vertaald op de halfjaarlijkse rapporten. De groepsleerkrachten hebben via het digitale platform zicht op de onderbouwing van deze score en kunnen, indien nodig, hierover toelichting geven aan de leerlingen en de ouders.

Aangestuurd door de schoolvisie leveren teamleden inspanningen om te vertrekken vanuit de mogelijkheden van de leerlingen, hen positief te benaderen en aan te moedigen onder meer via directe mondelinge feedback. Leerkrachtafhankelijk krijgen ze kansen om zichzelf of medeleerlingen te evalueren naar aanleiding van een werkstuk of opdracht.

De focus van de evaluaties ligt vooral op leerlingniveau. Ze hebben tot doel de kinderen blijvend te stimuleren in hun ontwikkeling, de leervorderingen te kennen, de leerbegeleiding te versterken of de kwaliteit van het pedagogisch-didactische handelen te verbeteren. Voor het afleveren van getuigschriften basisonderwijs en het advies over het vervolgonderwijs hanteert de eindklassenraad de veelheid aan evaluatiegegevens en eenduidige criteria.

Indien nodig passen leerkrachten gedifferentieerde evaluatie toe onder meer bij leerlingen met een geattesteerde leerstoornis of met een aangepast leertraject. Dit gebeurt steeds in overleg met de betrokken leerling, de ouders en het CLB.

De evaluatiepraktijk berust vooral op organisatorische afspraken. Een formele en brede sterktezwakteanalyse van de schooleigen evaluatiepraktijk was nog niet aan de orde. Over inhoudelijke aspecten of het gebruik van aangepaste evaluatiemethodieken werden nog geen teamgesprekken gevoerd of schoolafspraken gemaakt.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Twee deeltijdse directeurs sturen de school aan. De administratief directeur neemt tevens de coördinatie van de scholengemeenschap voor zijn rekening. De pedagogisch directeur vult haar functie aan met de coördinatie van de zorg binnen de school en de scholengemeenschap. Een duidelijke taakverdeling en de onderwijskundige ondersteuning door het kern- en zorgteam versterken het algemene beleid. Ook de coördinatiefuncties voor sport en ICT en de organisatorische werkgroepen zorgen ervoor dat de directeurs er niet alleen voor staan en dat het schoolbeleid uitmondt in een gedeeld leiderschap.

De inzet, goede samenwerking en professionaliteit binnen het team zijn lovenswaardig en hebben er mee voor gezorgd dat de Mozaïek de voorbije jaren een positieve evolutie doormaakte. Ook de instroom van nieuwe leerkrachten zorgt voor dynamiek. De meeste teamleden ervaren de directeurs als toegankelijk en luisterbereid en appreciëren hun inzet. Een persoonlijke waardering of bevestiging missen ze soms wel.

Diverse overlegstructuren dragen bij tot een vlotte organisatie en een zekere mate van gelijkgerichtheid in deze grote school. Er zijn vergader- en/of overlegmomenten voor het hele team, voor de werkgroepen, op afdelingsniveau, tussen de parallelleerkrachten en in het kader van de zorgwerking. Dat de teams van de kleuter- en lagere afdeling elk een eigen personeelsruimte hebben, weegt op de informatiedoorstroming, de afstemming en de cohesie.

De school heeft nog geen transparante en integrale visie op kwaliteitszorg. Ze verzamelt wel gegevens, maar komt nog niet tot een diepgaande en cyclische analyse ervan. Hierdoor blijven objectieve resultaten onbenut als input voor de interne kwaliteitszorg en de keuze van prioriteiten. Wel start er een initiatief om op het niveau van de scholengemeenschap de schoolresultaten van de koepelgebonden eindtoetsen te verzamelen, te analyseren en te interpreteren met het oog op eventuele bijstellingen.

Het cyclisch en gestructureerd werken aan prioriteiten krijgt vooral gestalte vanuit het GOK-beleid. Tijdens personeelsvergaderingen worden deze prioriteiten en andere aspecten van de schoolwerking geregeld onderworpen aan een kritische reflectie of aan een sterktezwakteanalyse. Het team staat ook open voor vormen van externe evaluatie.

Voor diverse aspecten van de schoolwerking hanteert de school feedback van vervolgonderwijs, ouders en leerlingen om zichzelf de spiegel voor te houden. De vergaderingen van de oudervereniging, de schoolpoortcontacten of de 'ideeënbuss' bieden een forum aan ouders om feedback uit te brengen naar het beleid. Dit leidde reeds tot verbeteracties onder meer op het vlak van verkeersveiligheid en de oudercontacten in de kleuterafdeling. Het aanwenden van formele en brede tevredenheidsenquêtes is een minder gebruikte methodiek.

Omdat zich in de kleuterafdeling een groeiende taalzwakkere instroom aftekent en naar aanleiding van de feedback van de lagere afdeling, hechten de leerkrachten van de kleuterafdeling vanuit de GOK-werking almaar meer belang aan activiteiten en initiatieven die taalstimulering bewerken, in het bijzonder ook de wiskundetaal. In de lagere afdeling ondersteunen heel wat initiatieven de leesbevordering en het leesplezier.

De school genereert heel wat lestijden op basis van de socio-economische status van haar leerlingen. Hiermee voert ze in beide afdelingen een GOK-beleid dat vanuit de thema's differentiatie en socio-emotionele begeleiding gericht is op de ondersteuning van de doelgroepkinderen. De verdieping en verruiming van contractwerk, het handelingsgericht werken, de gedragsregels en speelplaatswerking en het breed kijken naar kinderen zijn enkele prioriteiten binnen de gekozen thema's. Het team werkt aan de integratie van de acties in de schoolvisie en in de dagelijkse schoolwerking. Het GOK-beleid beoogt eveneens een positief effect op de hele leerlingenpopulatie.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De effectieve en efficiënte aanpak om op schoolniveau het aanbod voor het leergebied wiskundige initiatie/wiskunde te laten sporen met de leerplandoelen.
- De doordachte, stimulerende en kindgerichte aanpak van wiskundig geïnspireerde activiteiten in de kleuterafdeling en van de wiskundelessen in de lagere afdeling.
- In beide afdelingen de systematische, brede en doelgerichte opvolging van de wiskundige ontwikkeling van kinderen via observaties, formatieve en summatieve toetsen en testen.
- De ruime en functioneel ingerichte kleuterklassen en de doordachte thematische verrijking van de speelleerplekken onder meer in functie van het leergebied wiskundige initiatie.
- De waardevolle schoolinitiatieven die de kunstzinnigheid/het muzische bij kinderen aanwakkeren en naar boven brengen.
- De aandacht voor een brede waaier aan activiteiten binnen de diverse muzische domeinen in de kleuterafdeling en binnen de domeinen beeld en muziek in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evolutie naar een meer kindgerichte benadering van het onderwijs, ook in de lagere afdeling.
- De zorgstructuren en -procedures die een doeltreffende aanpak van de leerlingbegeleiding bevorderen en de aanzet om meer handelingsgericht te werken.
- De inspanningen om op schoolniveau vormen van contractwerk aan te wenden in functie van differentiatie en remediëring.
- De doelgerichte observaties en screenings als fundamentele pijler van de evaluatiepraktijk in de kleuterafdeling.
- De evaluatiepraktijk voor wiskunde, Nederlands, Frans en lichamelijke opvoeding in de lagere afdeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- De samenwerking binnen het team dat zich met hart en ziel inzet voor de school en de kinderen.
- De rustige, maar permanente vernieuwingsdrang die leidt tot effectieve veranderingen.
- Het ondersteunend karakter van overlegstructuren die bijdragen tot een sterkere gelijkgerichtheid en tot het leren van elkaar.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling de muzisch-creatieve benadering van het leergebied muzische vorming en in beide afdelingen de intentioneel leerplangerichte invulling van het leergebied, de doorgaande lijn in het aanbod en de opvolging van de muzische ontwikkeling van kinderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In de lagere afdeling de evaluatiepraktijk voor de leergebieden waarvoor geen onderwijsleerpakket gehanteerd wordt.

Wat betreft het algemeen beleid

- Dataverzameling, -analyse en -interpretatie op schoolniveau en over een langere periode om, met het oog op almaar beter onderwijs, de kwaliteitsbewaking te optimaliseren.
- Een gemeenschappelijk personeelslokaal zodat dit de onderlinge afstemming en de interne informatiedoorstroming nog meer ten goede komt.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Hilde Vanderlocht de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	